

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 8 juni 1955

Mede voor MAWE, Financiën en Scheepvaart.

Uw 135 dat ik uitvoerig besproken heb met Bouricius heeft begrijpelijkerwijze ontsteltenis teweeg gebracht en ik vraag mij af of men zich in Nederland wel de repercussies realiseert die deze beslissing, indien gehandhaafd, zal medebrengen.

Bouricius wijst er nadrukkelijk op dat deze beslissing lijnrecht ingaat tegen de adviezen van alle colleges en acht reële kans aanwezig dat zowel het Centraal College als de plaatselijke colleges - aan wier adviezen blijkens herhaalde mededelingen aan de Kamers zoveel waarde wordt gehecht - hun verdere medewerking zullen opzeggen.

Er worde aan herinnerd dat de overtochtsmaterie steeds de bijzondere belangstelling van de diverse colleges heeft gehad, en dat mede door de uit Indonesië gekomen aandrang men kort geleden is gekomen tot een nieuwe procedure die snellere beslissingen mogelijk maakt.

Op het moment nu dat deze verbetering begint te werken zou nu de Regering de consequenties niet aanvaarden en doelbewust de toch verwachte grotere toeloop gaan afremmen en zelfs daartoe de medewerking van de scheepvaartmaatschappijen inroepen. Het is hier reeds bekend dat het inleggen van de Hobson niet doorgaat. Bij alle colleges richtte zich steeds nu de critiek op de lange wachttijd en informeerde men naar de afvoermogelijkheden. Men verwacht dat naar gelang er gunstige beslissingen worden genomen, binnen redelijke tijd het vertrek plaats heeft. Er worden nu reeds geluiden vernomen zowel van het Centraal College en deszelfs commissie overtochten als van de colleges te Bandung en Djakarta - om van Surabaja welks felle standpunt welbekend is maar te zwijgen - dat, indien geen zeer spoedige verbetering intreedt, zij er de brui aan geven.

Ik behoef er wel niet op te wijzen welk een indruk in Nederland zou worden gewekt indien het particulier initiatief - dat niet zonder moeite is overreed in de nieuwe opzet mede te werken - zich nu zou terugtrekken. Passende voorlichting aan de Nederlandse pers zou zeker niet ontbreken!

Drs. Bouricius stelt voorts niet ten onrechte dat het ook voor hem onmogelijk wordt het regeringsbeleid tegenover de colleges te verdedigen. Hij wil de moeilijkheden in Nederland ook niet onderschatten maar meent dat met inschakeling van het CCKPI met zijn wijdvertakte relaties en eventueel de stichting Onze Mensen iets te bereiken moet zijn. Zo niet dan adviseert hij tot bouw van woonoorden. Hoewel wij ons kunnen voorstellen dat men zulks in Nederland nauwelijks een verantwoorde opvang acht, ware echter te bedenken dat de behuizing van vele Indische Nederlanders hier te lande, zelfs naar de uiterst bescheiden maatstaven die in dit opzicht hier worden aangelegd, nog veel minder verantwoordelijk is.

Indien men wil afremmen vraag ik mij af of niet juist een minder 'verantwoorde' wijze van opvang gedurende enige tijd van de groep die op eigen verantwoordelijkheid en zonder middelen van bestaan in Nederland aankomt, niet doeltreffender zou blijken te zijn voor de toekomst.

Wordt over de voorgestelde afwijzing van reizigers die soms reeds lang geleden geboekt hebben, niet zeer luchtig heen gelopen? Is het voor de scheepvaartmaatschappijen wel mogelijk om tussen betalende passagiers een selectie toe te passen als door U bedoeld en zullen zij niet noodgedwongen anderen moeten duperen als bijvoorbeeld verlofgangers van bedrijven etc.?

Wij achten de oplossing aangegeven in Uw 135 voor 1955 voor de rijksvoorschotgevallen dan ook ten enenmale onbevredigend en Bouricius acht zich dan ook verplicht te blijven vasthouden aan a. inzet Hobson in Augustus;

b. incidentele inzet van enige chartervliegtuigen indien medewerking van Indonesische Regering kan worden verkregen;

c. vergroting allotment rijksvoorschotgevallen tot gemiddeld 175 personen.

Ik vraag Uw spoedigst heroverweging, ook uiteraard voor 1956.